

Greenport Aalsmeer
Kort kwartaalverslag Q2 – 2021

Inhoud

De veerkracht van de sector is groot	2
Thema Duurzame Gebiedsontwikkeling	3
Gebiedsgerichte aanpak.....	3
Verduurzaming en CO ₂	4
Overige projecten/onderzoeken.....	4
Thema Arbeidsmarkt en Onderwijs	5
Huisvesting internationale medewerkers.....	5
Onderwijs	6
Thema Kennis en Innovatie	7

De veerkracht van de sector is groot

Wat kan er in een jaar tijd veel veranderen. De titel van mijn voorwoord van kwartaalverslag Q2 in 2020 luidde: een kwartaal dat we nooit meer vergeten!! De handel op de marktplaatsen viel stil, vrachtwagens brachten geen bloemen en planten meer naar de veiling en de luchtvracht viel weg. Het coronavirus had Nederland in zijn greep.

We zijn een jaar verder en zien dat de veerkracht van de sector groot is. De sector meldt een aantal weken recordomzetten en de afzet loopt gemiddeld goed. Maar ook hier geldt dat de markt niet voor alle producten is hersteld: grote events en bruiloften vinden nog maar mondjesmaat plaats en als dit jouw markt is, dan is het nog altijd knap lastig.

Ook voor Greenport Aalsmeer geldt dat er in een jaar tijd veel is gebeurd. In dit verslag praten we u bij over de activiteiten die in het 2e kwartaal van 2021 hebben plaatsvonden. Ik durf de conclusie wel te trekken dat de wens van vorig jaar uit is gekomen.

De markt is hersteld, we kunnen elkaar weer ontmoeten en de gezonde en duurzame ontwikkeling van de sector binnen Greenport Aalsmeer is verder doorgezet!

Namens het projectteam Greenport Aalsmeer
Ronald van den Breevaart - programmamanager

Thema Duurzame Gebiedsontwikkeling

Het thema Duurzame Gebiedsontwikkeling is een integraal thema waarin ruimtelijk-economische ontwikkeling van glastuinbouwgebieden samengaat met de verduurzaming. Om te komen tot toekomstbestendige glastuinbouwgebieden en behoud van primaire productie als essentiële schakel in de sierteelt keten, is integrale ontwikkeling nodig.

Gebiedsgerichte aanpak

Noorder Legmeerpolder – Amstelveen - in navolging op bestuurlijk overleg tussen gedeputeerde Ilse Zaal, wethouder Gordon en programma-manager Ronald van den Breevaart is het vraagstuk bedrijfswoningen-burgerwoningen afgehandeld. Oud-glastuinbouwondernemers die nog in een bedrijfswoning wonen hebben een persoonsgebonden gedoogbeschikking gekregen om in hun bedrijfswoning te kunnen blijven wonen. Inmiddels is ook de nieuwbouw van gerberakwekerij Schouten OptiFleurs opgeleverd, waarmee een volgend herstructureringsproject in het gebied is afgerond.

PrimA4a – Haarlemmermeer - Greenport Aalsmeer heeft samen met Glastuinbouw Nederland in mei een eerste gebiedsbijeenkomst met ondernemers georganiseerd. Ondernemers gaven aan de noodzaak tot samenwerking te erkennen en hiertoe ook gezamenlijk aan de slag te gaan. Dit heeft geleid tot een tweede bijeenkomst in juni 2021, waarin verder gepraat is over de onderwerpen verduurzaming, huisvesting internationale medewerkers en arbeid & onderwijs. Daarnaast heeft OCAP het CO₂-net in PrimA4a aangelegd. De eerste glastuinbouwbedrijven zijn aangesloten en krijgen CO₂ geleverd. Komende maanden worden nog enkele glastuinbouwbedrijven aangesloten.

Baan en Sotaweg – Kaag en Braassem - de initiatieffase is afgerond en Greenport Aalsmeer heeft het projectleiderschap overgenomen van Greenports Nederland. Hiertoe is projectleider Harmen van Dam toegevoegd aan het team van Greenport Aalsmeer. Harmen is aan de slag gegaan met de uitwerking van diverse cases en voert hiertoe gesprekken met de direct betrokken stakeholders. Ook heeft kennismaking plaatsgevonden met de gemeente en provincie. Komende periode wordt de haalbaarheid van de cases nader onderzocht en wordt gewerkt aan een gedragen toekomstvisie.

De Kwakel-Kudelstaart – Uithoorn/Aalsmeer - in navolging op de digitale gebiedsbijeenkomsten van 17 en 18 februari met ondernemers hebben er op 20 en 21 april gebiedstekensessies plaatsgevonden met de gevestigde bedrijven in de deelgebieden A1 en A2 (deelgebied Hoofdweg-Mijnsherenweg en deelgebied Mijnsherenweg-Geniedijk-Kudelstaartseweg).

De gebiedstekensessies hebben een oogst opgeleverd in de vorm van verschillende toekomstscenario's. Alle bedrijven en eigenaren die niet aanwezig waren, zijn individueel benaderd om hun input te geven. Uit de gebiedstekensessies is een aantal ontwerpgegevens naar voren gekomen. Om hieraan uitwerking te geven wordt in samenwerking met een ontwerpbureau een subsidieaanvraag voorbereid bij het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

Op 22 juni heeft een tweede digitale ondernemersbijeenkomst plaatsgevonden. Het onderwerp verduurzaming stond hierin centraal. Tijdens deze vergadering is aangekondigd dat een consortium van glastuinbouwbedrijven een concurrerende aanvraag voor een

opsporingsvergunning geothermie heeft aangevraagd. Greenport Aalsmeer is trots dat ondernemers - mede door de georganiseerde bijeenkomsten - nu gezamenlijk deze opgave oppakken.

Verduurzaming en CO₂

Ontwikkelingen warmte en geothermie

Greenport Aalsmeer heeft samen met gemeenten en Glastuinbouw Nederland een Plan van Aanpak verkenning warmte opgesteld. Dit Plan van Aanpak is op 29 april 2021 in de Stuurgroep Greenport Aalsmeer vastgesteld. Eén van de eerste acties is het uitzetten van een energie-enquête bij de glastuinbouwbedrijven. De enquêteresultaten moeten een duidelijker beeld geven hoe de energiebehoefte - en de warmtebehoefte in het bijzonder - verdeeld is door het jaar heen. Op dit moment wordt de respons geanalyseerd en de resultaten worden na de zomer geaggregeerd met ondernemers en gemeenten gedeeld.

Verder is inmiddels bekend dat er diverse concurrerende aanvragen zijn gedaan voor opsporingsvergunningen geothermie, inclusief een aanvraag waar ondernemers uit De Kwakel-Kudelstaart bij betrokken zijn. Greenport Aalsmeer staat in nauw contact met Glastuinbouw Nederland en de diverse initiatiefnemers. De verwachting is dat het nog minimaal een half jaar tot meer dan een jaar gaat duren voordat de opsporingsvergunningen zijn verleend. Het verkennen van de warmtevraag en mogelijke infrastructuur gaat ondertussen wel door.

CO₂ -netwerk Greenport Aalsmeer

OCAP is volop bezig met de aanleg van het CO₂-netwerk in de Greenport Aalsmeer. Inmiddels is glastuinbouwgebied PrimA4a aangesloten. Ondertussen wordt verder gewerkt aan de voorbereidingen voor het verbindingstracé richting het kernglastuinbouwgebied De Kwakel-Kudelstaart en Nieuw Amstel. Greenport Aalsmeer vervult een rol in de afstemming van acties t.a.v. bestemmingsplanwijzigingen en vergunningen tussen OCAP en de diverse gemeenten waarin het tracé komt te liggen. Het vergunningstraject heeft vertraging opgelopen, waardoor CO₂-levering pas eind 2022 of begin 2023 kan plaatsvinden in De Kwakel-Kudelstaart.

Overige projecten/onderzoeken

Schuifruimtepuuzel

Afgelopen periode is gestart met het ontwikkelen van ruimtelijke scenario's waarop de schuifruimtepuuzel kan plaatsvinden, alsmede de uitgangspunten, condities en randvoorwaarden waaronder deze scenario's haalbaar en realiseerbaar zijn. In het derde kwartaal wordt de schuifruimtepuuzel afgerond.

Onderzoek glastuinbouw- en veilinggelieerde bedrijvigheid

In het tweede kwartaal 2021 is volop doorgewerkt aan het onderzoek glastuinbouw- en veilinggelieerde bedrijvigheid. Dit heeft ertoe geresulteerd dat het onderzoek is afgerond en in de Stuurgroep Greenport Aalsmeer van 24 juni 2021 is behandeld. De adviezen van Buck Consultants zijn onderschreven en de begeleidingsgroep heeft de opdracht om hiermee aan de slag te gaan, alsmede de herijking van de Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer voor te bereiden.

Glasmonitor

De glasmonitor is gevuld met data van alle glastuinbouwconcentratiegebieden in Noord-Holland en Zuid-Holland. De data worden overzichtelijk weergegeven in een dashboard. Komende periode wordt de monitor verder gevuld onder meer verspreid liggend glas en de maatwerk- en transformatiegebieden. Ook wordt bekeken hoe het monitoren van trends en ontwikkelen kan plaatsvinden. Tot slot worden gebruikerssessies georganiseerd met gemeenten en wordt kennis gedeeld met andere Greenports die met die instrument aan de slag willen.

Thema Arbeidsmarkt en Onderwijs

Huisvesting internationale medewerkers

Onderzoek Decisio

Tijdens een bijeenkomst van 7 juni zijn de resultaten van de onderzoeken van Decisio en Companen gepresenteerd. Decisio heeft de arbeidsmigrantenmarkt binnen Greenport Aalsmeer in kaart gebracht. Companen heeft de daaruit voortvloeiende huisvestingsopgave gedomd. In cijfers/hoofdpijnen: er werken ruim 24.000 internationale medewerkers binnen de Greenport-grenzen en naar verwachting groeit dat aantal door tot 38.000 - 42.000 in 2030. De extra opgave die dat met zich meebrengt ligt tussen de 11.500 en 15.000 bedden. Emile Roemer verzorgde de inleiding waarin hij drie punten als voorwaardelijk benoemde: registratie, certificering versus wildgroei uitzendbureaus (kaf van het koren) en passend beleid (gemeentelijk/provinciaal) om te komen tot nieuwe, kwalitatief goede huisvestingsoplossingen. Ook benadrukte hij dat er geen tijd te verliezen is, de actuele voorbeelden spreken voor zich.

In de break-out sessies bleek dat de aanwezigen het geschetste beeld herkennen. Ook in de geschetste problemen en mogelijke oplossingen verstond eenieder elkaar goed. Hoewel de verantwoordelijkheid primair bij de gemeente zelf ligt, is er draagvlak voor een regionale aanpak/samenwerking. In vervolg op de bijeenkomst werkt de taskforce aan een plan van aanpak om daar invulling aan te geven. Het concept plan wordt in juli besproken met de betrokken gemeenten en provincies, waarna het ter besluitvorming voorgelegd wordt aan de regie- en stuurgroep in september/oktober 2021.

Kennissessies

Er hebben vier kennissessies plaatsgevonden, inclusief de informatiebijeenkomst van 7 juni jl. In overleg met de regiegroep is besloten om de 5e kennissessie (op locatie bij een aantal huisvestingscomplexen) na het zomerreces te organiseren. De handreiking is inhoudelijk zo goed als afgerond; wordt nog aangevuld met informatie uit de laatste kennissessies. Het streven is om het definitieve opgemaakte document tijdens de 5e kennissessie uit te reiken.

Registratiepilot Aalsmeer

De registratiepilot in Aalsmeer verloopt succesvol. Er zijn inmiddels ruim 100 internationale medewerkers ingeschreven. De aangepaste procedure, gebaseerd op het zogenaamde Westlandse model, is voor een groot deel ook geautomatiseerd, een primeur in Nederland. De inschrijftijd aan de balie is hierdoor verkort tot max. 5 minuten en er is tijdswinst geboekt in de voorbereidings- en verwerkingstijd van de inschrijving. Het plan is om stapsgewijs andere

werkgevers aan te haken op deze procedure (80-20 regel). Gemeente Aalsmeer/Amstelveen wil de aangepaste procedure ook gaan inzetten bij het inschrijven van internationale studenten.

De kennis over de registratieprocedure is in een workshop aangeboden aan de andere Greenport-gemeenten, drie gemeenten hebben daar gebruik van gemaakt. Er vinden ook verkennende gesprekken plaats met de gemeenten Uithoorn en Kaag en Braassem.

Vaccineren internationale medewerkers

Er is een nieuwsbericht (10 juni) verstuurd naar de ondernemers en uitzendbureaus binnen Greenport Aalsmeer met informatie over het vaccineren van internationale medewerkers. Daarnaast is GPA in de persoon van Annemieke de Man aangesloten bij een werkgroep van de GGD Amsterdam/Amstelland. De werkgroep onderzoekt of het mogelijk is om bijvoorbeeld een centraal werkgeversnummer in te richten en om groepsgewijs of op locatie bij werkgevers/huisvesters te vaccineren. Greenport Aalsmeer heeft geen uitvoerende rol, maar alleen een verbindende (werkgevers aanhaken, informatie doorsluizen naar het bedrijfsleven en belangenbehartigers).

Tafel huisvesting internationale medewerkers

Greenports Nederland heeft naast een landelijke werktafel huisvesting internationale medewerkers ook een bestuurlijke tafel ingericht. Aan deze tafel hebben onder andere Guido Oude Kotte en Jacco Vooijs zitting. Gerard Mostert, wethouder van Katwijk en lid van de Greenport Greenboard, is voorzitter van de tafel. In die hoedanigheid heeft hij 26 mei jl. ingesproken tijdens de commissievergadering RWE van de provincie Zuid-Holland waar het programma huisvesting internationale medewerkers van de provincie besproken werd. Inzet van de inspraak was om ook vestigingsmogelijkheden buiten BSD toe te staan.

Onderwijs

On Stage

Op 1 en 7 juni hebben de “doe dagen” vanuit On Stage bij bedrijven plaatsgevonden. In totaal 800 VMBO leerlingen van scholen uit de regio hebben kennis gemaakt met de sierteeltsector. Vanuit Greenport Aalsmeer hebben we bedrijven benaderd en oa Dutch Flower Group, Schreurs, Hilverda Florist, Quakel Plants, Nice2Get en Bosman van Zaal hebben meegedaan. Zij laten zien hoeveel leuke, innovatieve beroepen er in de directe regio zijn. Doelstelling is om dit vanuit de Greenport jaarlijks te blijven ondersteunen.

Deelnemer manifest ‘Werken en ontwikkelen 2030’

Vanuit deze coalitie zijn we in gesprek met verschillende scholen op mbo-niveau om in bestaande logistiek en techniek opleidingen een ‘agri’ module in te bouwen. Na de zomervakantie worden deze gesprekken vervolg en gaan we met docenten/opleidingsmanagers een bezoek brengen aan de sector. Zo kan er een beter beeld gegeven worden van wat er qua arbeidskrachten nodig is.

Flower Campus

Ook in het tweede kwartaal hebben we een campus bezocht. Samen met partners vanuit Rabobank Amsterdam, gemeente Aalsmeer, HortiHeroes en Voedsel Verbindt hebben het World Food Center bezocht. Indrukwekkend om te zien hoe gemeentes/provincie/scholen en bedrijven hierin samen werken.

Scholen bezoeken bedrijven

VMBO-school Thamen heeft binnen het project “Nederland Bloemenland” een bezoek gebracht aan veredelaar Scheurs uit De Kwakel. Greenport Aalsmeer heeft hierin de verbinding gezocht. Er worden plannen gemaakt om volgend jaar meer scholen de mogelijkheid te bieden om bedrijven te bezoeken.

Van Werk naar Werk

Er hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden om medewerkers vanuit Schiphol een baan aan te bieden in de sector. Er liggen veel kansen om mensen met een logistieke achtergrond in onze sector werk te bieden. Door de bestaande regelingen zie je echter dat bedrijven wachten met het daadwerkelijk ontslaan van mensen in de verwachting dat er meer vliegbewegingen komen en er daardoor meer mensen nodig zijn.

Thema Kennis en Innovatie

Algemeen

In het bestuurlijk overleg is de nadere focus van de greenport op innovatie en duurzaamheid aan de orde geweest. Ook is er een aanzet gemaakt om de valorisatie van projectresultaten verder te versterken, met het doel om dit in een toekomstige programmatische aanpak op te nemen.

Bijeenkomsten

In dit kwartaal zijn twee online innovatiecafés georganiseerd:

- 1 april: algenweek, met gasten Ad van Vugt en Robert Baart van Algae Innovations Nederland
- 22 juni: functionele biodiversiteit in de glastuinbouw met als gasten Eveline Stilma (Greenport West-Holland), Nic van der Knaap (Anthura) en Felix Wäckers (Biobest).

Deze innovatiecafés zijn live gestreamd en zowel integraal als in samenvatting terug te kijken via het YouTube-kanaal van Greenport Aalsmeer.

Ondernemerssupport

Algen

Greenport Aalsmeer is betrokken bij het POP3 project ‘Verduurzamen van gewasteelt met microalgen’ en heeft hierin een rol in de communicatie. Daarnaast is nauw samengewerkt met de Innovatiemakelaar Paul Monincx van de Topsector Agri & Food, die een aantal initiatieven monitort en begeleidt. Er wordt samen met Synalgae nagedacht over het opzetten van een expertisecentrum. Dit bedrijf heeft op de locatie van Olij Trading in De Kwakel al een proefsite voor algenproductie. Er is voor dit traject een ontwerp gemaakt voor het ontwikkelen van een kansenkaart op basis waarvan gezamenlijke vervolgstappen kunnen worden geformuleerd.

Energietransitie

Ten aanzien van energietransitie ligt een grote uitdaging op de zogenaamde piekvoorziening. Hiervoor zijn verschillende oplossingen denkbaar, maar geen enkele is vooralsnog ontwikkeld of toegespitst op de glastuinbouw. Samen met de Greenports Noord-Holland Noord en West-Holland worden voorbereidingen getroffen over het uitschrijven van een challenge, waarin aanbieders van kennis en technieken gevraagd wordt om met een conceptoplossing te komen,

die onderdeel gemaakt kan worden van bijvoorbeeld een EFRO of een GLB aanvraag. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de werkgroep Business Development van Greenports NL

Circulaire tuinbouw

In samenwerking met Greenports Nederland en SIGN wordt het onderwerp Circulaire Tuinbouw (grondstofstromen/circulaire businessmodellen) verder vorm gegeven. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met bedrijven en clusters die zich – met name – met grondstofstromen en circulair ondernemerschap bezighouden. Op basis van deze gesprekken wordt een visie op circulaire tuinbouw voor de regio ontwikkeld. De werkgroep Circulaire Tuinbouw van Greenports Nederland wordt gebruikt om de Aalsmeerse context te toetsen en onze eigen positie te bepalen. Er staat in oktober 2021 een (online) Innovatiecafé over dit onderwerp op het programma.

Digitalisering

Binnen het thema digitalisering is een groot aantal initiatieven en activiteiten geïdentificeerd die allemaal een rol spelen. Van deze initiatieven wordt een overzicht gemaakt om de onderlinge relaties en interacties en potentiële concurrentie en conflicten in beeld te krijgen. Op basis van dit overzicht kan vervolgens de positie en mogelijke taakstelling van Greenport Aalsmeer in het speelveld bepaald worden.

Samenwerking met Greenports Nederland

Met Greenports Nederland wordt binnen het thema Kennis & Innovatie op drie lijnen samengewerkt:

- Circulaire Tuinbouw: zoals hierboven beschreven;
- Business development: ontwikkelen van regio-overstijgende projecten;
- Koplopers naar Kopgroep: ontwikkelen van strategieën en modaliteiten voor kennisdoorstroom in de regio's.